

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**

Vergadering van 11 juli 2023

Programma - Regie op Vitaal Platteland

**17 2023_B&W_00541 Informatienota Motie Faciliterend beleid Agroforestry/
Voedselbossen**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer J.H. Bats, Burgemeester en voorzitter; de heer Melvin Smit, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer B. Harmsma, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; de heer M.W. de Graaf, Gemeentesecretaris

Samenvatting

De gemeenteraad heeft op 30 november 2021 unaniem de motie Faciliterend beleid Agroforestry/Voedselbossen aangenomen. In de informatienota wordt de gemeenteraad over de afdoening geïnformeerd. Het college werkt inmiddels aan uitnodigend beleid. Financieel is er een stimuleringsregeling van de provincie. In de gemeentelijke Omgevingsvisie/Omgevingsplan zal het planologisch beleid worden uitgewerkt. In de Ruimtelijke Verkenning (in het kader van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied) zijn de mogelijkheden voor de aanplant van bos verkend. De gemeenteraad zal in het derde kwartaal 2023 over de uitkomsten van de Ruimtelijke Verkenning worden geïnformeerd.

Informatienota

Inleiding

In de raadsvergadering van 30 november 2021 is unaniem de Motie Faciliterend beleid Agroforestry/Voedselbossen aangenomen. Kort samengevat werd het college opgeroepen (zie ook bijlage):

- breng de initiatieven agroforestry/voedselbossen in Steenwijkerland in kaart;
- onderzoek wat de mogelijkheden zijn voor agroforestry/voedselbossen;
- kom met een aanpak voor beleidsontwikkeling.

Met deze informatienota informeren wij u over de afdoening van deze motie. In de informatienota gaan we uit van de volgende omschrijving van agroforestry en voedselbossen: Agroforestry is een vorm van landbouw waarbij bomen deel uit maken van een landbouwsysteem. Een voedselbos gaat nog een stap verder, hierbij is het hele systeem ingericht als een natuurlijk bos, maar dan met voedselproducerende gewassen.

We hebben de motie opgepakt in het kader van het bestuursprogramma Vitaal Platteland. Binnen het programma werken we aan de groenblauwe doelen van het Rijk, maar steeds in samenhang met agrarisch perspectief en de leefbaarheid op het platteland. Dit is een complexe dynamische opgave,

waar onlangs een eerste tussenstap, het ontwerp-PPLG, is bereikt. We hebben u daarover met een informatienota geïnformeerd.

We hebben bij deze opgaven steeds ook de mogelijkheden voor agroforestry/voedselbossen betrokken. We hebben stakeholders daarover bevestigd en pilots/ initiatieven afgewacht. Belangrijke vraag is of agrariërs agroforestry/voedselbossen als een perspectief gaan zien. En welke vorm en schaal daarbij passen. Op basis van de kennis en ervaring van nu verwachten we nog niet een snelle toename van agroforestry/voedselbossen in Steenwijkerland. Voorlopig gaat het nog om enkele initiatieven.

Bij een enkel initiatief past een maatwerkbenadering. Maar omdat we positief staan tegenover agroforestry/voedselbossen willen we uitnodigend zijn voor méér. We trekken daarin samen op met de provincie Overijssel. De financiële ondersteuning pakt de provincie Overijssel op; binnen het programma Agro&Food wordt gewerkt aan stimuleringsbeleid m.b.t. agroforestry/voedselbossen. De gemeente kan uitnodigend zijn in een planologisch kader. Om dit te verkennen hebben we agroforestry/voedselbossen betrokken bij de ruimtelijke verkenning in het kader van de PPLG. We hebben u over de aanpak van deze verkenning eerder geïnformeerd. We zullen u in een werkvergadering in het 3e kwartaal nader informeren over de resultaten van de verkenning.

Kernboodschap

Onze reactie op de oproep in de motie is de volgende:

- Er zijn nog weinig initiatieven voor agroforestry en voedselbossen in de gemeente. Er zijn enkele kleinere voedselbosjes (van idee tot gerealiseerd), deze initiatieven hebben vaak een particulier of sociaal-maatschappelijk doel. In Overijssel is één bedrijfsmatig (40 hectare) voedselbos in ontwikkeling. In Overijssel is er geen initiatief voor agroforestry bekend.

- We willen agroforestry en voedselbossen mogelijk maken. Agroforestry en voedselbossen passen in de aanpak van de klimaatverandering. Bomen houden koolstof vast, waardoor CO2 in de atmosfeer wordt teruggedrongen. Daarbij kunnen agroforestry en voedselbossen bijdragen aan het agrarisch perspectief. Tot slot dragen agroforestry en voedselbossen bij aan de sociaal-economische kwaliteit. Mits goed toegepast wordt het landschap mooier en aantrekkelijker, en biedt het bijvoorbeeld kansen voor educatie, ontmoeting en lokaal voedsel. De provincie werkt binnen het programma Agro&Food aan een stimuleringsregeling voor agrarische bedrijven die initiatieven hebben op dit vlak. Binnen ons programma Vitaal Platteland hebben we beperkt budget voor het stimuleren van innovaties en pilots, ook op dit vlak.

- In de ruimtelijke verkenning op basis van het PPLG werken we aan beleid voor deze initiatieven. In de werkvergadering in het 3e kwartaal bespreken we deze verkenning met de gemeenteraad. Belangrijke voorwaarde voor agroforestry/voedselbossen is dat het toevoegen van bomen past in het landschap. In de ruimtelijke verkenning gaan we uit van dit landschap, en verkennen we de transitie onder invloed van de stikstof- en klimaatopgave. Daarbij zoeken we naar de koppeling met nieuwe wenselijke initiatieven zoals agroforestry/voedselbossen. Op basis van de ruimtelijke verkenning maken we vervolgens beleid (omgevingsvisie) en werken we dit uit in het omgevingsplan.

Consequenties voor de gemeente

De agrarische sector kiest op dit moment nog niet voor Agroforestry/Voedselbossen. In de Ruimtelijke Verkenning onderzoeken hoe we hier uitnodigend in kunnen zijn.

Anders ligt het voor de kleine initiatieven, in de particuliere of sociaal-maatschappelijke sfeer. We kennen al een aantal initiatieven en we zien een toenemende belangstelling voor lokaal en gezond voedsel. Vooruitlopend op beleid passen we bij deze initiatieven nu maatwerk toe. We staan positief tegenover dit soort bosjes, met name omdat dit bijdraagt aan de vitaliteit en leefbaarheid van het platteland. Voorwaarde is dat ze op of nabij een erf gelegen zijn, of dichtbij een kern.

De toenemende belangstelling voor lokaal en gezond voedsel wordt ondersteund door de Lokale Actie Groep van Leader. Het is mogelijk om met Leaderfinanciering initiatieven op te zetten zoals een voedselbos. We werken op dit moment samen met de Stichting Weerribben Wieden aan een

Leaderproject, met als thema 'lokaal voedsel'. Dit sluit ook aan bij de motie Versnellen Transitie Voedselsystemen Steenwijkerland, die op 1 november 2022 door de gemeenteraad is aangenomen. De gemeenteraad heeft ons gevraagd uitnodigend te zijn naar nieuwe lokale voedselsystemen. We komen hier separaat bij u op terug, in samenhang met onze ambities m.b.t. duurzaamheid.

Communicatie

Er zijn twee actieve communicatielijnen waarin inwoners en ondernemers worden uitgenodigd om met initiatieven en pilots te komen:

- vanuit Leader, met name gericht op inwonersinitiatieven;
- vanuit de PPLG (provincie en gemeente), met name gericht op agrarische ondernemers.

Vervolg

Werkvergadering ruimtelijke verkenning, 3e kwartaal 2023

Besluit

In te stemmen met de informatienota Motie Faciliterend beleid Agroforestry/Voedselbossen.

Bijlagen

1. Motie CDA beleid Agroforestry - getekend aangenomen.pdf

Nieuw

MOTIE

Onderwerp: Faciliterend beleid Agroforestry/Voedselbossen

De raad van de gemeente Steenwijkerland in vergadering bijeen d.d. 30 november 2021

De raad gehoord de beraadslaging, overwegende dat

- Steenwijkerland een uitstekend gebied is voor diversiteit in de landbouw
- Er naast de reguliere landbouw steeds meer alternatieve vormen, als Agroforestry/voedselbossen, worden ontwikkeld.
- Agroforestry/voedselbossen wel als een vorm van landbouw moet worden gezien en dus niet kan worden beschouwd als blijvend bos en dat de gronden daardoor niet worden onttrokken aan de landbouw.
- Dat de minister van landbouw recent (26 november 2021) de kamer heeft geïnformeerd over het faciliteren van deze vorm van landbouw en lokale overheden stimuleert hier beleid op te maken.

Roept het college op

- Te inventariseren welke initiatieven er inmiddels t.a.v. Agroforestry/voedselbossen in onze gemeente lopen of reeds zijn ontwikkeld.
- Een onderzoek te ontwikkelen wat er binnen onze gemeente mogelijk zou zijn t.a.v. Agroforestry/voedselbossen.
- De raad te informeren in de loop van 2022 welke stappen onze gemeente gaat zetten om beleid te ontwikkelen voor het mogelijk maken van deze nieuwe vorm van landbouw.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Jan van Beekhuizen, CDA

Helmich Ruitenbergh, BGL

Aletta Makken, GL

Motie is unaniem met 26 stemmen van
aan genomen.

